

lem interesserer sig for disse Sager, i den kommende Tid vil blive Genstand for Studier fra det ærede Medlems Side, som han hidtil synes at have forsømt.

Det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen har i en Omtale af Bilagene til det foreliggende Lovforslag skildret de forskellige Indtægtsgrupper og talt om, hvor det var, man i Forbindelse med Prisproblemet først og fremmest skulde skære ned. Og det kan jo være ønskeligt nok — det kan jeg ogsaa meget vel ønske —, at der skete Indtægtsnedskaeringer, hvor Indtægten er urimelig og tilvejebragt ved, at man har skaaret en bred Rem af andres Ryg. Men hvis det ærede Medlem tror, at han naar det ved en Lovgivning af den Karakter, som han her foreslaar, saa kan jeg forsikre det ærede Medlem om, at han tager fejl, og det vil han kunne blive belært om ved at studere denne Lovgivnings Historie og dens Virkninger i alle de Lande, hvor Forsøg paa en lignende Forbudslovgivning tidligere har været gjort.

Bilagene til det foreliggende Lovforslag bærer i allerhøjeste Grad tydelige Vidnesbyrd derom. Det ærede Medlem vil jo se — og ærede Medlemmer vil have bemærket ved Gennemlæsning af Bilagene —, at der f. Eks. for en Stat som Norge er givet en meget omfattende Skildring af hele dette Problems Historie i de sidste ti Aar. Det viser sig, at man i Norge har været inde paa en Række foreløbige prisregulerende Foranstaltninger og Forbudsforanstaltninger, som har været gældende gennem Krigsaarene, Foranstaltninger og Forbud af en lignende Karakter som dem, vi ogsaa har kendt herhjemme, men som man har forladt i Norge, saaledes som vi har forladt dem herhjemme, af de Grunde, som det ærede Medlem Hr. Rode saa veltalende udviklede, da vi havde den højtærede Erhvervsministers Forslag om Priskontrol til Forhandling i forrige Samling. Man vil tillige se, at derefter har man i Norge, da man erkendte, at de Forsøg, der var gjort for at prisregulere, kontrollere, forbyde o. s. v., hvilede paa et temmelig løst Grundlag og trængte til en mere rationel Overvejelse som Basis for noget eventuelt blivende, nedsat — for øvrigt allerede i 1916 — en Kommission, men denne sad i 5 Aar, inden den afgav nogen Betænkning. Den indsamlede Materiale for overhovedet at faa en Basis, hvorpaa en Betænkning kunde hvile og et Forslag bygges, og da — altsaa efter 5 Aars Forløb — dens Betænkning kom til Regeringen, ventede denne i 3 Aar, lige til den 30. Maj 1924, med at fremsætte Forslag for Stortinget, og det saaledes fremsatte Forslag kom overhovedet ikke til Behandling, hvilket

tyder paa, at hverken Regeringen eller Stortinget har næret nogen synderlig Tillid til, at man ad denne Vej kunde komme Ondet til Livs; eller ogsaa maa man have ment, at dette Onde i norsk Erhvervsliv i det hele taget ikke spillede nogen synderlig fremtrædende eller skadelig Rolle. Imidlertid faar vi den 3. April 1925 et nyt Forslag fra Regeringshold frem i Norge, og dette Forslag er endnu ikke kommet til Behandling i Stortinget. Man vil altsaa se, at paa de norske Erfaringer kan overhovedet i denne Sag intet bygges, deraf kan ingen Lære drages for vort Vedkommende. Norge har gjort de samme Erfaringer gennem Krigsaarene, har haft prisregulerende Bestemmelser og Beslutninger af lignende Art som dem, vi har haft, men er kommet bort derfra, lige som vi er kommet det her i Landet.

I Sverige er man igennem forskellige Tilløb endelig naaet til en Lovgivning af 1. Juli 1925, en Lovgivning, som dog neppe synes mig at være saa vidtgaende som den, den højtærede Minister her stiller Forslag om, men som i alle Tilfælde har det til fælles med dette Forslag, at det er en ensidig Lov, som kun angriber visse Sider af Prisproblemet og ikke griber det an paa alsidig Vis, navnlig fordi det i den svenske Lov som i det danske Forslag, er bestemt, at Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationers prisbestemmende Indflydelse skal være unddraget Lovens Bestemmelser.

Jeg vil gøre nogle ganske faa Bemærkninger om Forholdene i andre Lande, i Tilslutning til det, som er sagt i Bilaget. I Tyskland har man jo i den almindelige borgerlige Lovgivning en Bestemmelse, hvorefter Domstolene kan tilsidesætte Kontrakter, naar de strider mod gode Sæder. Det er den Bestemmelse, hvormed man har hjulpet sig gennem alle Tidens Vanskelighed paa dette Omraade. Man har endogsaa ved mange Lejligheder undladt at bringe denne Bestemmelse til Anvendelse overfor Karteller, selv hvor det maatte skønnes, at Følgerne af disses Virksomhed ikke var af gavnlig Art. Man har undladt det af Hensyn til Faren for ved saadan Anvendelse at faa Kartellet erstattet med den for Forbrugerne og for Erhvervene som Helhed i Almindelighed langt skadeligere Trust, og nogen egentlig Trustlovgivning har man ikke indladt sig paa i Tyskland. Nu er der ganske vist, som oplyst i Bemærkningerne til det foreliggende Lovforslag, gennemført en Kartellov af 2. November 1923, men en Hovedbestemmelse i denne Lov er netop, at Rigsøkonomiministeren kan berøve Kartellet retlig Gyldighed og give Ret til Opsigelse